

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa R. P.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w K.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 grudnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 24 września 2015 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami pełnomocnika pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 września 2015 r., sygn. akt VII Pa (...), Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. – w sprawie z powództwa R. P. przeciwko P. S.A. w K. o przywrócenie do pracy – oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 20 listopada 2014 r., sygn. akt IV P (...), oddalającego powództwo.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że w sprawie występują istotne problemy prawne, które wyłaniają się na tle próby zastosowania przez pracodawcę zasad bardziej rygorystycznych niż te, które

wynikają dla stron stosunku pracy z art. 17 ust. 1 i art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. „Po pierwsze bowiem rodzi się pytanie, czy pracodawca może, w zakładowych źródłach prawa pracy (regulamin pracy) wprowadzić bardziej rygorystyczne niż to wynika z przepisów powszechnie obowiązujących zasady związane z dopuszczalnością świadczenia pracy po wcześniejszym spożyciu alkoholu, a jeżeli tak, to jakie standardy musi spełniać tego rodzaju unormowanie wewnątrzzakładowe, by można było przypisać pracownikowi świadomości bezprawności i winy w zakresie naruszenia zapisów regulaminowych”.

Według autora skargi ilekroć pracodawca decyduje się wprowadzić w regulaminie pracy reżim bardziej rygorystyczny niż przewidziany w ustawie, powinien uczynić to wyraźnie, poprzez odniesienie się do rodzajowo takich samych jak użyte w ustawie wartości wymiennych. Skoro bowiem ustawa formułuje w omawianym zakresie ściśle kryteria, a używanie alkoholu poza pracą jest co do zasady dopuszczalne, pracodawca, poprzez stosowanie w regulaminie pojęć nieostrych, nie może stawiać pracownika w sytuacji mniej korzystnej niż uczynił to ustawodawca, tj. uzależniać ocenę prawidłowości zachowania pracowniczego od niejasnych kryteriów. Stężenie alkoholu we krwi poniżej 0,2 promila nie prowadzi z reguły do stanu, który jest w jakikolwiek sposób odczuwany. Łatwa do wyobrażenia jest sytuacja, w której pracownik, który spożywał alkohol w pewien czas przed przystąpieniem do pracy po prostu nie ma świadomości tego, iż jakiegokolwiek stężenie alkoholu w jego organizmie nadal się zachowało. Okoliczności związane ze stawiennictwem w pracy przy stężeniu alkoholu we krwi poniżej 0,2 promila wymagają ponadto innego niż ma to miejsce przy wyższym stężeniu alkoholu we krwi podejścia do problemu winy pracownika w kontekście przepisu art. 52 § 1 pkt 1 k.p. O ile bowiem w przypadku wyższych stężeń alkoholu nie sposób ekskulpować pracownika poprzez odwoływanie się do jego samopoczucia lub braku orientacji, to jak to już wzmiankowano powyżej, stężenie alkoholu we krwi poniżej 0,2 promila nie prowadzi z reguły do stanu, który jest w jakikolwiek sposób odczuwany i jednocześnie oznacza stan, który pozostaje bez istotnego wpływu na funkcjonowanie organizmu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona przeciwna wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; - o oddalenie skargi kasacyjnej w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; w obu przypadkach - o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym

także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przedstawioną kwestię sprowadza do ogólnikowego pytania bez powiązania przedstawionego problemu z

odpowiednią jurydyczną argumentacją, którą wykazałby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Samo tylko zasygnalizowanie jakiegoś problemu – bez powiązania go z odpowiednią argumentacją uwzględniającą stanowisko zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku Sądu drugiej instancji w zakresie sygnalizowanej kwestii – na pewno nie przekonuje o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Autor skargi w uzasadnieniu swojego „zagadnienia” przede wszystkim nie uwzględnia zasadniczych ustaleń zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w tym w szczególności tego, że do obowiązków powoda należało nadzorowanie produkcji krajanki ekspandowanej – w toku tego procesu produkcyjnego tytoń poddawany jest impregnacji, a następnie nagrzewany w temperaturze 350°C. Górny pułap temperatury pieca może sięgnąć nawet 700-800°C. Stanowisko operatora umiejscowione jest 5-6 m od pieca. Dostęp do Wydziału jest ograniczony, mogą w nim pracować wyłącznie osoby po specjalnym przeszkoleniu. Stosowana technologia generuje zagrożenie pożarowe, istnieje również niebezpieczeństwo emisji dwutlenku węgla i gazu ziemnego, co skutkuje koniecznością zachowania szczególnej ostrożności i koncentracji uwagi. Pracownicy Wydziału (w tym powód) przechodzą co roku szkolenia z zakresu zagrożeń. Pozwany pracodawca zakazuje pracy po spożyciu alkoholu, wymaga więc by do pracy przystępowali pracownicy, bez jakiegokolwiek zawartości alkoholu w organizmie (0.00 promila). Obowiązek zachowania absolutnej trzeźwości kreowany przepisami regulaminu pracy, nieustannie przypominany jest pracownikom na organizowanych przez pracodawcę szkoleniach z bezpieczeństwa i higieny pracy. Zgodnie z § 21 pkt 3 Regulaminu pracy, stawiennictwo w pracy w stanie po spożyciu alkoholu traktowane jest, jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych.

Według Sądu drugiej instancji w sytuacji, gdy § 21 pkt 3 Regulaminu pracy obowiązującego u strony pozwanej traktował każde stawiennictwo w pracy i przystąpienie do pracy w stanie „po spożyciu alkoholu”, jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, powód powinien był wymóg ten przestrzegać. W rozpatrywanej sprawie wymóg ten podyktowany był specyfiką pracy w zakładzie strony pozwanej związaną z technologią przetwarzania tytoniu,

która odbywa się w wysokiej temperaturze, co zmusza do zachowania szczególnej ostrożności w trakcie podejmowania czynności związanych z jego obróbką. Z tego względu pracodawca mógł i wprowadził taki wymóg do wewnątrzzakładowych przepisów prawa pracy. Bezwzględnym obowiązkiem powoda było powstrzymanie się od stawienia się w pracy po spożyciu alkoholu. Powód, jako wieloletni i doświadczony pracownik strony pozwanej wiedział o powyższej regulacji i konsekwencjach jej niedochowania. Według Sądu drugiej instancji zachowanie powoda należy ocenić jako lekceważenie podstawnych obowiązków pracowniczych w stopniu rażącego niedbalstwa, uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Autor skargi w sposobie sformułowania przedstawionego w uzasadnieniu wniosku swojego zagadnienia nie uwzględnił przedstawionego wyżej stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. w zakresie omawianej kwestii w szczególności co do specyfiki pracy w zakładzie strony pozwanej wymagającej zachowania szczególnej ostrożności z uwagi na niebezpieczne warunki pracy.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1 niniejszego postanowienia). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w art. 102 k.p.c.